

Ameriške države in Rusija pozdravile Rooseveltov apel

Hitler in Mussolini še vedno molčita, dočim časopisje piše, da miru ne bo, dokler ne bosta Nemčija in Italija dobili, kar zahtevata. Naciji trdijo, da je Rooseveltova akcija podžgala agitacijo proti totalitarnim državam

BERLIN, 17. apr.—Hitler je bil na zasedanju parlamenta na 17. aprila in takrat bo odgovoril na Rooseveltov mirovni apel, se pa uradno naznanilo. Apel se zdi tako važen, da se je odločil, da obvesti parlament o svojem odgovoru Rooseveltu.

Washington, D. C., 17. apr.—Zdravni departament je naznanil, da je sedemnajst ameriških držav podprlo Rooseveltov apel, med njimi so tudi Italija in Rusija. Mednarodne ekonomske in razorožitvene konference. Te države so Kanada, Argentina, Bolivija, Brazilija, Kolumbija, Kostarika, Kuba, Ekvador, Salvador, Mehika, Karagva, Peru, Panama, Urugvaj, Venezuela in dominikanska republika.

Državni tajnik Cordell Hull drugi uradni njegovemu deklaraciji študirajo poročila ameriških poslanikov o odmevu Rooseveltovega apela v glavnih evropskih državah.

Moskva, 17. apr.—Mihael Kalinin, predsednik sovjetske Rusije, je poslal kablogram Rooseveltu, v katerem mu je čestital mirnemu apelu, katerega je objavil Hitlerju in Mussoliniju. Kalinin je dejal, da je apel najuplotnejši odmev v srcu našega ljudstva.

Sovjetski zunanji komisar Maksim Litvinov je včeraj konfiriral s poslanikom Velike Britanije o garanciji, da bosta Anglija in Francija branili neodvisnost Poljske, Rumunije in Srbije pred fašistično agresijo.

Berlin, 17. apr.—Nacistični uradniki v Monakovem so izjavili, da bo Hitler odgovoril na Rooseveltov mirovni apel v svojem govoru. Hitler se je sinoči peljal s posebnim vlakom v Berlin, v četrtek se bodo Nemčiji vršile proslave diktatorjevega rojstnega dneva in ta bo Hitler morda odgovoril Rooseveltu.

Nacistični tisk je že odklonil Rooseveltovo sugestijo za desetletni mir in sklicanje ekonomske in razorožitvene konferen-

Zunanji diplomatje v Berlinu sklepajo iz tega, da je Hitler, kakor Mussolini, proti pojanju, ki bi ovrnila program spazije Nemčije in Italije. V status quo v Evropi ni eno in isto, piše berlinski Montag. "Mir je mogoč le, če bosta Nemčija in Italija do pravice, ki jih zahtevata, in se bo vsa Evropa strnila v boju proti boljševizmu. Rooseveltov mirovni apel je le podžgala agitacijo proti totalitarnim državam."

Pariz, 17. apr.—Marka Goebl, nemški letalski minister, je zaključil svoj obisk Italije po konferenci z Mussolinijem. Nematrdijo, da sta govorila o Rooseveltovem mirovnem apelu in sestavila odgovor.

Fašistični tisk kritizira Rooseveltovo akcijo, kar pomeni, da Mussolini odbil apel za desetletni mir v Evropi. Ta napad bazira na sovražnih odnosih v fašističnem in nacističnem tisku. V Rimu in Berlinu izjavljajo, da je bil apel poslan napučen naslov. Roosevelt bi moral poslati v London in Pariz, kjer kujajo načrte glede politike Nemčije in Italije.

Tornado zajel tri južne države

Veliko število ubitih in ranjenih

Texarkana, Ark., 17. apr.—Center Point, vas v vzhodnem delu Arkansasa v bližini reke Mississippi, je bila popolnoma razdejana v tornado, ki je divjal tudi v Texasu in Louisiani. Najmanj 41 ljudi je izgubilo življenje in 175 je bilo ranjenih. Druge naselbine, v katerih je bilo več ubitih in ranjenih, so Marked Tree, Monticello, Eldorado, Rison in Capron. V Capronu je tornado podr vse hiše.

Sestnajst oseb je izgubilo življenje, ko je tornado porušil neko cerkev v Center Pointu, kjer so se vršili pogrebni obredi. V cerkvi je bilo 200 ljudi, ko je pridrvel tornado.

Viharji so se pričeli v Texasu in potem zajeli vzhodni del Arkansasa in severozapadni del Louisiane. V Pipe Creeku, Tex., so bile štiri osebe ubite in osem ranjenih.

Cincinnati, O., 17. apr.—Zaradi silnih deževnih nalivov je reka Ohio večerj prestopila bregove in poplavlila nižine v West Virginiji, Kentuckiju in Ohiju. Štiri osebe so utonile in pogojeni je pognala več ljudi v hribe.

Trije židje ubiti v Palestini

Haifa, Palestina, 17. apr.—Trije židje so bili ubiti in pet ranjenih, ko so jih napadli Arabci. Avtoritete so nato oklicale delno obredno stanje in aretirale več arabskih teroristov.

Železniška nesreča v Indiji, 25 ubitih

Kalkuta, Indija, 17. apr.—V koliziji dveh potniških vlakov, ki se je pripetila pri mestu Majdia, je bilo 25 potnikov ubitih in čez 30 ranjenih.

Hitler posvarjen pred pučem

Garancija poljskih pravic v Gdansk

Varšava, 17. apr.—Uradni krogi pravijo, da jih poročilo, da nameravajo prebivalci v Gdansk podrediti častno državljanstvo Hitlerju, ne vznemirja, toda anekdota tega mesta bi bila resna stvar. Poljaki ne bodo nikdar pristali na enostransko rešitev gdanskega problema.

Vkorakanje nemške armade v Gdansk bo Varšava smatrala za enostransko rešitev, čeprav bi se čete izognile poljskemu koridorju in prišle v mesto iz vzhodne Prusije. Nemška garancija poljskih ekonomskih pravic v Gdansk ne bi ničesar pomenila, če bi mesto prišlo pod Hitlerjevo oblast.

Napovedi, da bo Nemčija anektirala Gdansk, nočejo utihniti. Ponavljajo se od časa do časa že več mesecev. Govorice, da bo nemška okupacija Gdanske izvedena prihodnji četrtek, ko bo Hitler star 50 let, se vzdržujejo.

Poljsko časopisje je pozdravilo Rooseveltov mirovni apel in zdaj izraža mnenje, da bo apel vsaj začasno rešil Evropo pred vojno.

Napad na Italijane v Abesiniji

Džibuti, francoska Somalija, 17. apr.—Sem dospelo poročilo se glasi, da so Abesinci navallili na kolodvor v Moju ob železniški progi, ki spaja Addis Ababo z Džibutijem, in Italijanske vojakov je bilo ubitih in ranjenih v napadu in Abesinci so zažgali tudi skladišče orožja in municije.

Unijski uradnik obstreljen v spopadu

Chicago, 17. apr.—Harry Thieme, tajnik unije Egg Handlars, je bil obstreljen v spopadu pred prodajalno na 6520 So. Cicero ave. med lastnikom trgovine, uslužbenci in piketi ter uradniki unije. Člani štirih unij piketirajo prodajalno že deset dni, da potegnejo uslužbenca v organizacijo.

ITALIJANSKA GARANCIJA JUGOSLOVANSKE MEJE?

Mussolini vabi Jugoslavijo v svoj krog

VAŽNA POSVETOVANJA V ZAGREBU

Belgrad, 17. apr.—Balkanska politika se je zasukala v novo smer, ko je prišla vest iz visokih diplomatskih virov, da je Italija garantirala nedotakljivost jugoslovanske meje ob Nemčiji. Nekateri opazovalci menijo, da ta razvoj pomeni razrahljanje osi Rim-Berlin, dočim drugi trdijo, da je nekaj drugega v ozadju.

Jugoslavija je včlanjena v Balkanski zvezi in poleg tega je povezana tudi s Francijo, dasi ta vez ni trdna. Njena pozicija v sedanjih evropskih krizi je dvomljiva. Italijanska gesta je morda le zadnji Mussolinijev napor, da potegne Jugoslavijo v svoj krog in jo tako odtrga od Francije in Velike Britanije. Mussolini lahko obljubi Jugoslaviji, da Nemčija ne bo prodirala proti Jadranskemu morju in da se ji ni treba bati, da jo bo zadela slična usoda kot je zadela Češkoslovaško in Albanijo.

Drugi važen faktor s tem v zvezi je teritorialni konflikt med Ogrsko in Rumunijo. Ako bi se zapletli v vojno in bi Jugoslavija podpirala Rumunijo, bi Italija preklecala garancijo glede nedotakljivosti jugoslovanske meje. Garancija bi veljala le v slučaju napada na Jugoslavijo. Na ta način bi Nemčija lahko izkoristila italijansko-jugoslovanski pakt v svoj prillog.

Knez Pavle, jugoslovanski regent, še ni odgovoril Mussoliniju. Nekateri menijo, da bo odgovoril potem, ko bo formirana nova vlada narodne enotnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pogajanja glede formiranja take vlade se vršijo že dva tedna v Belgradu in Zagrebu. Poročila se glasi, da predstavniki vseh treh narodov kooperirajo v prizadevanjih, da Jugoslavija dobi vlado narodne enotnosti, kot niso še nikdar prej.

Domače vesti

Nov grob v Oglesbyju

Oglesby, Ill. — Tu je umrl Mihael Sitar, star 63 let in rojen v Mekinjah pri Kamniku na Gorenskem. Bil je član društva 95 SNPJ in tu zapuščal sina, drugega sina pa v Chicagu. Hči mu je umrla pred tremi tedni.

Milwaukee vest

Milwaukee. — Jos. Vidich in njegova žena iz W. Allisa sta na velikonočni ponedeljek obhajala v krogu svoje družine petindvajsetletnico svojega zakonskega življenja. Še mnogo let!

Nov grob v starem kraju

Strabane, Pa. — John Ludvik ml. je prejel žalostno vest, da je v Baču pri St. Petru na Krasu umrl njegov oče John Ludvik v starosti 72 let. Pokojnik je bil v Ameriki, in sicer tu v Strabanu od leta 1913 do 1921, ko je odšel v stari kraj. V Ameriki zapuščal sina, v starem kraju pa ženo, štiri sinove in hčer.

Nov grob v New Yorku

Brooklyn, N. Y. — Tu je umrl John Jurkovič, star 58 let in doma iz Spodnjega loga (?). Zapuščal ženo, štiri sinove, hčer in brata.

Clevelandske vesti

Cleveland. — Dne 13. aprila je umrla Mary Schenk, stara 74 let. Zapuščala dva sinova, v Chicagu druga dva in v Pittsburgu, Kans., hčer. — Dalje je naglo umrl Frank Lunder, star 32 let in rojen v Ameriki.

Se dva nova grobova v starem kraju

Franklin, Kans. — Louis Karlinger, član društva 92 SNPJ, je prejel žalostno vest, da je v Ivančini gorici pri Stični na Dolenskem umrl njegov brat Avgust Karlinger, star 64 let, ki je bil dobro poznan mnogim tukajšnjim rojakom. Podlegel je raku v črevesju. V Ameriki zapuščal štiri brate, v stari domovini pa družino in eno sestro.

Aguilar, Colo. — Joe Kolenc, tajnik društva 161 SNPJ, je prejel žalostno vest, da je 7. marca v Rečel v gornji Savinjski dolini na Stajerskem umrl njegov brat Franc Kolenc v starosti 68 let. Bil je gostilničar, lesni trgovec in tovarnar z usnjem ter dobro poznan daleč naokoli. Tu zapuščal brata, v West Allisu, Wis., pa bratrance in sestrično (Fr. Banko in Johana Skok). Brat Joe Kolenc ga je zadnjič videl pred 40 leti, toda zadnje pismo mu je pisal 12. febr. 1939.

Obiski

Chicago. — Paul Shultz in njegova žena Katie iz L'Anseja, Mich., sta 17. t. m. obiskala gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete. Paul — bivši rudar, upravitelj nekdanjega Glasnika in gostilničar v Calumetu, Mich., zdaj pa farmer — se je mudil štiri dni v Milwaukeeju in v nedeljo sta z ženo vred posetila slavje 35-letnice SNPJ v Chicagu.

Italija izgnala francoske družine

Nice, Francija, 17. apr.—Dva-inkesdeset francoskih družin, katere je Italija izgnala iz pokrajine Isola, je včeraj dospelo v Francijo. Te so bile zadnje izmed 100 družin, katere je Italija preteklo leto obvestila, da jih bo izgnala. Francozi so po prihodu razdeljali tri lesene mostove med Italijo in Francijo.

Irska ostane nevtralna v krizi

Ennis, Irska, 17. apr.—Ministrski predsednik Eamon de Valera je izjavil, da hoče ostati Irska nevtralna v evropski krizi. "Želja vlade in ljudstva je, da Irska ostane nevtralna v slučaju izbruha vojne," je rekel premier. On je tudi apeliral za združitev Ulsterja z Irsko.

ZVEZA MED RUSIJO, ANGLIJO IN FRANCIJO

Sovjetska letalska pomoč Poljski

NEMŠKA OKUPACIJA GDANSKA?

London, 17. apr.—Velika Britanija se trudi, da dobi sovjetsko Rusijo na svojo stran, da se se pokazala znamenja, da bosta Hitler in Mussolini odbila Rooseveltov apel za desetletni mir v Evropi. Apel je bil sprejet z navdušenjem v Londonu, ki pa se je nekoliko ohladilo, ko so se pričele širiti govorice, da nameravajo Hitlerjeve čete zasesti svobodno mesto Gdansk.

Gdansk je bilo nemška posest pred svetovno vojno in možnost je, da ga bo Hitler anektiral prihodnji četrtek, ko bo star 50 let in se bodo vršile proslave njemu v počast po vsej Nemčiji. Angleški uradni krogi pravijo, da je odvsnio od Poljske, da ona pove, ali bi ta korak ogražal njeno neodvisnost. Ako bo to potrdila, tedaj ji bo morala Anglija priskočiti na pomoč v soglasju s Chamberlainovo deklaracijo, ki jo je podal v parlamentu 30. marca. Možnost je tudi, da bo Chamberlain pričel pritiskati na Poljsko, naj ne pahnje Evrope v vojno zaradi Gdanske. To mesto tvori glavo koridorja, ki loči vzhodno Prusijo od Nemčije in kjer Nemci tvorijo 98 odstotkov prebivalstva.

V Londonu nestršno pričakuje izida razgovorov v Moskvi med angleškim poslanikom Seesom in Litvinovom, ruskim komisarjem za zunanje zadeve, katerih cilj je sklenitev letalskega pakta med Anglijo, Francijo in Sovjetsko unijo. Če bodo razgovori uspešni, tedaj bo Rusija podprla Poljsko s svojo oboroženo silo v zraku, če je bo napadla Nemčija.

Ivan Majaki, ruski poslanik v Angliji, se bo danes vrnil v London in poročal zunanjemu ministru Halifaxu o pogajanjih v Moskvi.

Pariz, 17. apr.—Francoski državniiki so pospešili agitacijo, da potegnejo Rusijo in Turčijo v blok proti Nemčiji in Italiji. V Parizu še vedno upajo, da bo Rusija dala letalsko pomoč Poljski in Rumuniji, če bosta napadeni. O tej zadevi bosta danes ponovno konferirala Jakob Suric, ruski poslanik v Parizu, in francoski zunanji minister Bonnet.

Portugalska v fašističnem bloku

London in Pariz alarmirana

Pariz, 17. apr.—Bojazen, da se bo Portugalska pridružila generalu Francu in fašističnemu bloku, se je pojavila v Parizu in Londonu. Ta bojazen je vzrok, da se je Anglija odločila, da obdrži svoje bojne ladje v portugalskih pristaniščih kot svarilo, naj vlada v Lizboni ne sklepa kupelj s fašistično Španijo, Italijo in Nemčijo.

Ako se bo tudi Portugalska pridružila tej osi, bo Veliki Britaniji zadan nov udarec. Njene bojne ladje ne bodo mogle rabiti portugalskih pristanišč, če bo izbruhnila vojna med demokracijami in Italijo ter Nemčijo. To je vzrok, da se London in Pariz trudita, da preprečita pridružitve Portugalske k fašističnemu bloku.

Sekira nad religiozni delavci. (Narisal Jerger.)

SIGRID UNDET:

JENNY

ROMAN

Poslovenil Fran Albrecht

Vsi trije so se sklonili preko okopa in se zarli navzdol, na Bolseneško jezero, ki je ležalo globoko tam doli pod zelenimi pobočji z olivnimi gajmi in vinogradi. Oblaki so viseli nizko vrh gorske kope okrog jezera. Nato pa se je vili srebrnčasta ploha preko temne vodne gladine, da se je razprostirala in posinjela, megla je zalivala nazaj ter se pogreznila v usedline in razpoke, med tem, ko so črte gora okrog jezera izstopile jasneje. Sonce je prodrl skozi oblake, ki so padali navzdol ter legali zlati in svinčenosinji okrog vznožij manjših hribov, ovenčanih s kamenosivimi grajskimi mesti. Na severu, daleč od tod, se je prikazal visok, stožčast špič. Cesca je trdila, da je Monte Amiata.

Preko sveže izmitega, višnjevega pomladanskega neba so se valili zadnji ostanki deževnih oblakov — težkih in srebarno obrobjenih, raztekačih se pred solncem — nevihta je, temno grozeč, bežala proti zahodu, tjakaj, kjer je etrurska visoka planota, rjavocrna in samotna, padala proti daljini, belorumeni, svetli črti Sredozemskega morja.

Puščobna, velika in stroga je bila zemlja vseprek, kakor visokogorska pokrajina doma, vzle sivi olivni gajem in viniki trti, ki se je vila med vrstami brestov po zelenih gorica ob jezeru.

V manjših nasadih tam gori okrog grajskih razvalin so sipali ceri svoje železnočrne liste z vej, ko so poganjale že novo popje. Meje so bile tu iz nekakega večnozelenega grmičja z usnu podobnim listjem. Mladi novi listi letošnje pomladi so bili nenaravne zlatozelene barve.

V začitje ene teh meja je počenil ž njo ter ji pridržal svojo suknjo, da si je prižgala cigareto. Pomladni veter je bril ledeno ostro in čisto tam gori, tako da je njo v njeni mokri obleki narahlo stresal mrz. Njena lica so bila vsa zardela in solnce se je lesketalo na njenih vlažnih, zlatih lasih, ki si jih je s prosto roko pogladila z oči.

Tja gori je hotel potovati. Ze jutri. Tam bo pozdravil pomlad — zmrazlo, golo, pričakovanja polno pomlad, ki so ji cvetoče oči vse alepe od vlage, trepetajoče od mraza in vetra — pa kljub temu cvetoče.

Pomlad in ona — to dvojje je bilo zdaj eno zanj. O bog — ona, ki je stala tam gori in trepetala od mraza in se smejala v tisto spremeniljivo vreme in hotela nabrati vse cvetje v svoje naročje.

Ah, Jennyca moja, tebi ni bilo dano, potrgati vse cvetlice, kakor si hotela, tvoje sanje se niso razvele — zdaj pa jih sanjam jaz.

Ko bom nekoč dovolj dolgo živel, tako da bom ves prepeln hrepenenja kakor ti — tedaj bom nemara napravil kakor ti in dejal svoje usodi: daj mi le nekaj cvetlic, saj sem zadovoljen z veliko manj, nego sem zahteval, ko sem pričel živeti. Pa vendar ne bom umrl, kakor si umrla ti, zakaj tebe le ni moglo zadovoljiti to. Jaz si ohranim samo spomin na te in poljubljam tvoj biser in tvoje zlate lase, pa si mislim, ne, saj ni mogla živeti, ako ni smela biti naj-

boljša in zahtevati kot svojo pravico vse, kar je najboljše. Tedaj porečem nemara, hvala tebi, nebo, da si je rajši izvolila smrt, nego bi dalje živela tako.

Nocoj to noč pa pojdem tja ven na Petrov trg in bom poslušal ekstatično godbo vodnjaka, ki nikoli ne premolkne, in bom sanjal svoj sen —

Da, Jenny, zakaj zdaj si ti moj sen in jaz nikdar drugega imel nisem.

Ah, sanje, sanje!

Če bi živel tvoje dete, Jenny, bi ne bilo, kakor si si ga sanjala tedaj, ko si ga držala v svojem naročju in mu dajala svoje prsi. Kaj dobrega in lepega bi utegnili postati — ali pa kaj slabega in grdega — samo tako, kakor si ga sanjala, bi ne bilo!

Ni je ženske, ki bi rodila kdaj tako dete, o kakršnem je sanjala, ko ga je nosila. — Ni ga umetnika, ki bi kdaj ustvaril tak umotvor, kakršnega je gledal pred seboj ob uri navdahnjenja. Poletje za poletjem doživljamo, pa niti eno ni tako, po kakršnem smo hrepeneli, ko smo se sklanjali in trgali prve mokre cvetove pod pomladnimi viharji in lalivi.

Nikdar se ni še ljubezen razvila tako, kakor sta jo sanjala dva, ko sta se prvič poljubila. Če bi midva, ti in jaz, zaživela skupaj — bi utegnili biti srečna drug z drugim ali pa tudi nesrečna; lahko bi bila drug drugemu v neizrekljivo radost ali pa v neizrekljivo bol. A zdaj ne bom nikdar in nikoli zagnal, kakšna je bila najina ljubezen, če bi postala ti moja. Edino, kar vem, je to, da taka, kakor sem jo sanjal tisto noč, ko sem stal s teboj in je šumel vodomet — da bi taka najina ljubezen ne bila. In to je trpko —

Pa vendar.

Bog nebeški — saj ne želim, da ne bi bil nikoli sanjal tistega sna. Pa tudi si ne želim, da ne bi sanjal tega sna, ki ga sanjam zdaj —

Jenny, svoje življenje bi dal, če bi te mogel spet srečati tam gori na gorskem grebenu kakor nekoč in bi me poljubila in me ljubila — en dan vsaj, eno uro. Neprestano, venomer moram misliti na to, kakšno bi bilo najino življenje, če ne bi bila odšla od mene, če bi bila moja. O Jenny, kakšna brezmejna sreča je zaigrana. Ti si mrtva in jaz sem tako beden, tako beden od tega. Samo moje borne sanje te obkrožajo in iščejo. — Pa vendar. — Če premerim svoje siromaštvo ob obilju drugih, se mi dozdeva tako razsipno bogato in sijoče. Tudi če bi s svojim življenjem plačal za to, se ne bi nikdar in nikoli odrekel svojji ljubezni do tebe, svojim sanjam in svoji bolečini zate, kakršna me razjeda zdaj —

Gunnar Heggen ni vedel, da je v brezmejnem navalu svojih čustev dvignil roke proti nebu in polglasno šepetal sam s seboj. Anemone, ki jih je natrgal, je še vedno držal v rokah, pa ni vedel za to.

Vojaki na zidu vojašnice so se mu smejali, pa on ni videl tega. Pritisnil si je cvetlice na prsi in tiho mrmral predse, ko je iz solnce, ki je ležalo na grobu, počasi krenil proti temnemu cipresnemu gaju.

(Konec.)

Svečka

Gustav Strniša

Milena ne more pozabiti mladega pevca, tenorista Ivana Tomana.

Tedaj je bila uslužbena na pošte delski pošti.

Toman je obiskal strica poštarja.

Bila je Svečnica.

Milena je pela na koru. Prišel je tudi on.

Vsak pevec je dobil drobno, belo svečko.

Ivan je uslužbo pristopil k Mileni in ji svečko prižgal. Pogledal ji je v globoke, živo rjave oči. Nasmehnil se ji je.

"Svečka ne sme nikoli ugasniti! V duši mora vzplamteti in goriti za mene!" ji je šepnil in ji stisnil roko.

Ona je bila neizkušeno dete. Takoj je mislila, da mu je všeč. Bila je vsa blažena in srečna.

Ivan je zapel solo. Lovila je njegove mehke, polne zvokove. Hotela je, da bi se ji vtisnili v srce, da bi v njem ostali in odmevali, ko ga ne bo več videla.

Zameknila se je vanj. Čutila je, da je prodrl v njeno notranjost, da si jo je popolnoma osvojil.

Ko je drugi dan odhajal, se je oglašil tudi pri nji. Prijateljske se je poslovil. Objubil ji je, da ji bo kmalu pisal.

In res ji je pisal. Toda ta pisma so bila redka in hladna. Naslednje so izostala:

In zdaj so minila tri leta.

Ona še vedno misli nanj. S

vedno hrani svečko, ki jo je on prižgal taktat o Svečnici.

Vaako leto jo prižge in moli zanj in njegovo srečo.

Svečka plamti. Drobni plamenček se dviga. Ona pa misli na Ivana.

Dobro čuti drobno, nevidno lučko ljubezni, ki trepetava v njenem srcu, za katero se boji, da bi ne ugasnila. Dragocena in skrivnostna ji je ta lučka.

Letos je premeščena na pošto v večjem mestu.

Večkrat misli na svojega pevca. Vedno upa, da ga bo srečala. Toda njuni poti se nikoli ne križata. Nikoli ga ne vidi.

Zdaj ga hoče poiskati. Videti ga hoče! Slišati mora njegov obojni glas, videti njegove kretanje in se ozreti v oči, v tiste oči, ki so ji toliko govorile, čeprav ve, da so lagale. Da, tudi oči lažejo!

In videla ga je v operi.

Njegov glas je bil krepkejši in zvočnejši. A nji se je dozdejal hladan, brez toplote in miline. Drugačen je bil tedaj, ko je stal poleg nje v preprosti selski cerkvi in zapel.

Ko je odšla iz gledališča, si je bilo nekam mrzlo okoli srca. Zato je bilo, da se je dala prevladati od kopnenja. Spomin nanj je bil lepši kakor resničnost sama.

Danes je pa svečnica in Milena je prosta.

Mesto je pušto, kakor izumrlo.

Sneg naletava.

Postarica zatava po snegu. Sama ne ve, kam jo bo zanesel korak. Ve samo, da hoče v cer-

kev, da želi prižgati svojo svečko.

Kmalu stoji pred staro gotsko katedralo. Orgle brne. Maša se je pričela.

Milena vatopi. V klop sede in prižge svečko.

Plamenček zasije.

Po cerkvi gore sveče, migljajo in ugašajo.

Milena jih gleda. Ali niso živá srca? Vsakdo plamen s svojim ognjem. V vsakem je druga misel in bolečina.

Maša je minila.

Ljudje odhajajo.

Ona še vedno sedi v klopi. Vsa je zamišljena v svečko, ki bo vsak hip izplapolala.

Tedaj začuje ropot avtomobila, ki se ustavi pred cerkvijo. Za njim pridrevi drugi in tretji.

"Poroka", jo obide misel.

Mirno obsedi v klopi.

V cerkev res pridejo svatje. Gleda jih in opazuje. Nevesta je lepa blondinka z velikimi modrimi očmi. Ženina ne vidi v obraz. Obrnjen je na drugo stran.

Obred je kmalu končan.

Dekle hoče oditi. Tedaj prevlada v nji hipna radovednost. Ženina hoče videti v obraz.

Kmalu se vračata novoporočenca po sredi cerkve.

Milena dvigne glavo in se zatre v ženina. Ivan!

On jo zagleda. Komaj vidno se nasmehne in gre mimo. Kaj je ona njemu v življenju?

Umetnik je, po slavi kopni in po razkošju!

Milena sklene glavo. Iz oči ji privro solze.

VRHNJA PLAST

"Predsednik kompanije sem že 20 let, pa še vedno ne vem, kaj izdelujemo."

Svečka cvrkne in ugasne. Pogorela je.

Njo pa boli srce. Dobro čuti, da drobna lučka ljubezni še dolgo ne bo ugasnila v njem.

Zunaj pa ropotajo avtomobili in naletava sneg.

Sin

Ant. Adamič

Ze od poldne so se drsali in sankali po klancu ter vresčali. Mirko in Francek sta zapovedovala in se zavijala v kožušček kakor gospodiča, Nandek razcapanec pa je letal za njima kakor njun sluga. Vsak tretji pot je smel pristeti k enemu izmed obeh, zato pa je moral vsakokrat vleči sanke na vrh klanca.

"Zakaj pa jih še tebi ne kupi oče?" je kričal Francek. Nandek je puhnil v zardele prste in molčal.

"Moje bodo že jutri popravljene. Ah, da nimamo vsak svojih!" je vzklikal Mirko in sopihal za Nandkom.

Kot dobri prijatelji so naposled poskušali, če bi mogli vsi trije na sanke. Skopčili so se in šlo je res, toda ne dolgo; že sredi pota so se prekopinili. Zakričali so in se povzpeli po snegu. Eto je imenitno! — Pa kakšna škoda! Desna krivina se je pohabila, nalomila.

Francek se je razjezil in pahnil svoja tovarisa v sneg. Sam je sedel, preskušal in se pogljal. Toda stranica je zahreščala, sanke so se povesile. Konec zabave! Pobrli so po domov.

"Ti si kriv, Nandek, da veš!"

"Mar ti, ki si tako težak. Do jutri ti jih že lahko popravijo, ker ste bogati."

"Meni jih lahko kupijo deset", se je bahal Mirko.

"Če bi jih bil tudi tebi kupil oče, bi bile moje sanke danes še cele," je očital Francek Nandku.

"Kajpak, vsega sem kriv samo jaz. Saj bi jih imel tudi jaz, pa očeta ni doma", se je branil Nandek.

"Kje je tvoj oče?"

"Po svetu hodijo. Dela iščejo."

"O, vema, vemo!" se je rogaj Francek. "Tvoja mati je perica, oče pa se potepa."

"Kdo je to rekel?" Kakor bi ga pili, je Nandek skočil v stran, segel v sneg in zagnal Franceku kepo v obraz.

"Ti mene, ti mene?" — Ze sta se valjala po snegu in mašila sneg drug drugemu za vrat. Mirko ju je bodril:

"Le daj ga, daj ga! Nandek, si za nič?"

"Sram te bodi, France!" Obe-roč in kolikor se je sprijelo snega, ju je obmetaval. Odnehal sta, toda sedaj je bežal Mirko.

Čez pet minut so si bili že zopet dobri. Smejoc se in čivkajoč so izmenoma vlekli polomljene sanke. Zavili so v predmetno ulico. Ondi se jim je nudil pester prizor.

Pred hišo s pisano sliko nad vhodom se je zbrala gruča ljudi. Rdečelični Gambirina, ovenčan s hmeljem, je sedel na sodcu napjal z vrčem penčega piva dve-

ma pijančkoma, ki sta se valjala sredi ceste. Prvi hip si mislil, da se objemata, pa sta se le rvala in si trgala obleko.

Ob hiši, za ogromno kopo srebrnozelenega, kristalnega ledu sta se zibala dva moža, sileno napravljena kakor onadva sredi ceste. Eden je z železnim batom prav leno razbijal ledeno ploščo, drugi je oprt ob lopato topo in nepremično zrl na pretepača.

"Kaznjenci se tepo", so se menili ljudje. "Kje je paznik ali vsaj stražnik? Vsi so pijani." "Za gostilničarje so najcenejši delavci." "Z žganjem jih je napojil. Vagabundi so in pijanci." Zabavljali so, zavijali oči in se zgražali, toda tako nenavaden pretep je bil zanje srčna naslada.

Evo ga, paznika! Krenil je iz hiše h klopiču na tleh. Najbližjega pretepača je pograbil za rameni, ga iztrgal, da so popustili živi in ga postavil na noge, kakor bi dvignil polno vrečo. Nato se je lotil drugega, a je sam izpodrsnil in se povzpel po brozi.

Okolica je bušnila v krohote. Oni na nogah je pristopil, se zamajal, in že se je zgrudil. Padel je za tako nerodno, da je obležal na hrbtu in z glavo tik nasprotnikovih nog. Še enkrat se je vzpel z glavo, tedaj pa je vseka-kolj nasilni sosed dvignil svojo nogo — in lop! ga je usekala svetla podkova kakor kladivo po ustih. Glava je udarila ob tla s prstenim jekom, iz ust pa se je pocedila kri. In zopet se je dvigalo kladivo.

Tedaj je planil iz gruča Nandek. Najprej je odrinil grozeč-nogo, da je usekala po tleh. Ves besen je nato priskočil h glavi in brenil moža v obraz — vse, kakor bi trenil.

"Falot, dajtega! Glejte, tudi oko mu je menda izbil!" so kričali gledalci. Paznik si je komaj pomogel na noge, je že dvignil palico, Nandek pa se je zale-tel vanj.

Pograbile so ga krepke roke; otresal se je. Nekdo ga je podrl na tla, toda deček je suval z nogami. Prisopihal je stražnik.

"Kdo si? Čigav si?" Nandek je molčal. Ko je opazil stražnik kri sredi ceste, ga je pograbil za vrat in ga postavil na noge. O-troku je posinel obraz, iz oči mu je sršel bes.

"Skandal, škandal!" se je zgrozil nekdo. "Tudi paznika je!" Stražnik je zdijval. Z eno roko je držal za vrat, z drugo pa pehal pred seboj.

"Boš govoril? Ti kanaliža!"

"Ne pustim, da bi ga že vsak — Saj ga je hotel oni tam ubiti," je zajokal Nandek.

"Kaj tebi mar! Mar je kaznje-nec tvoj brat, ti lump?" je režal paznik za njim.

"Nak, ampak moj oče so!" — Nandek je ihtel in si pokrli oči. Vsi so se ozirali na kaznjenca, ki je pljuval kri.

Francek in Mirko sta se spu-stila v beg. Sanke so skakale po snegu, škrtale in cvilele so po su-hih hodnikih. Molčala sta vso pot in si nista upala pogledati v oči.

Ali sta naročeni na dnevnik Prosveto? Podpišite svoj list!

Mario Lazzari:

Anabelin milijon

Ce vas preganja zla usoda, vas preganja pošteno tudi če dobite v loteriji milijon, kakor se je zgodilo Petru.

Toda prigodo moramo pripovedovati od začetka. Zgodilo se je to nekako pred štirimi leti, ko je bilo Anabeli osemnajst let. Ni bila slaba, temveč samo muhasta, in njene muhe so bile vzrok, da je Peter izgubil potrpežljivost.

"Anabela, bodi vendar pametna, življenjsko vprašanje..."

"Dolgočasen si, daj mi mir s tem!"

"Ko bi bil milijonar, bi morda mogel ustreči tvojim muham, tako pa, če si hočeva opremiti dom..."

"Sita sem tvojih očitkov, hočem se zabavati, pa naj bo že s teboj ali brez tebe!" In smejala se je, smejala.

Peter je bil mlad resen mož, morebiti prelesen za svoja leta. Toda ljubezen ne premišlja in Peter je ljubil Anabelo, čeprav se je zavedal njenih napak. V nadi, da jo pripravi k pameti, ji je pisal skoraj vsak dan goreča pisma z običajnimi stavki: Moje življenje, to si ti. Danes, jutri in vedno. Vse, kar imam, je in bo na veke tvoje. Naj se zgodi karkoli, vse moje imetje je tvoje.

Vobče velika ljubezen. Da, ampak prepirla sta se in vsakdanja razprtija se je končala tako, da sta se razšla.

"No, poišči si, ki si tako dolgočasen, tako kakor ti," mu je rekla.

"In ti," je odvrnil Peter, "si poišči lahkomišelnika, kakršna si sama!"

Tako sta se razšla.

Leta so minevala. Ampak kaj je leto tistemu, ki ljubi? Spominja se skupno preživetih trenutkov in duša žaluje za tem, česar ni več.

Nekoga dne je brala Anabela v časopisu, da je Peter zadel milijon. Dobitek je ni vznemiril, gotovo ne, ampak misel, da bi ta milijon privabil druge žene in... Je morda ljubosumna? Ne, toda Anabela se muči in išče...

In najde. Pisma! Lepa Petrova pisma, ki jih bere in bere: "Vse, kar je moje, je in bo vedno tvoje. Vse moje imetje je tvoje" — in tako dalje. Ali ni to dobra misel? Navdušena si poišče advokata in pripravi tožbo. Dan pravde je bil dan smeha od začetka do konca. Niti predsednik se ni mogel vzdržati. Potem so izrekli sodbo in pravičnosti je bilo zadoščeno. Pisma govore jasno, bolj kakor uradni spisi, milijon je Anabelin.

Drugi dan gresta plačat stroške — skupaj in sta srečna. Zakaj, tudi če ju je ljubosumnost zakužila, milijon napravi lahko soboto. Ze dva dni poseda-

zupan (občinskemu tajniku): "Slišite! Danes je treba vzkreniti za javno varnost. Vsak ima predavanje. Oborožniki, našega strahotnega nočnega čuvaja, da pridejo vojašnice na predavanje."

Občinski tajnik: emu pa! Takem predavanju se vendar more nič zgoditi."

Zupan: "Vi ste lep oblikajnik! Kaj niste čitali listov? Predavanje z demonstracijami!"

Razlika

"Slišala sem, da je vaš sin stal slikar — najbrže slika me lepe reči?"

"Ne, je namreč portretist kar!"

Točnost

Za nam klopici sedi mladostnik zamišljeno gleda na uro. V trenutku prihitel dekle, mu kaže svojo zapestno uro in goslovno vzklikne:

"Nu, kaj praviš na to?"

"Kaj naj rečem?"

"Dovoli! Ob pol osmih ura domeni — in na minuto točna!"

"Seveda. Ampak pozabili da je danes ponedeljek, za nek pa sva se dogovorila soboto. Ze dva dni poseda-

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine ki eni član. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$1.20 eno letno naročnino. Ker pa član je plačajo pri assessmentu \$1.20 na teden, so jim to prišteje k naročnin. Torej sedaj ni vrhota, reči, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je naša lastna stvar, gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Člani listu Prosveta je:

Za Zdrž. države in Kanado \$6.00	Za Ciere in Chicago je...
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in..... 4.80
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in..... 3.60
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 2.40
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 1.20
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in..... 1.20
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list Prosveta, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo snižati datum za to vsoto naročnin.

PROSVETA, SNPJ, 2637 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošljim naročnino za list Prosveto vsoto \$.....